

Bruxelles, 17 iunie 2019
(OR. en)

9969/2/19
REV 2

CO EUR-PREP 20
POLGEN 112
ECOFIN 574
UEM 187
SOC 442
EMPL 337
COMPET 479
ENV 562
EDUC 288
RECH 320
ENER 319
JAI 642

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Subiect:	Semestrul european – Raport orizontal referitor la recomandările specifice fiecărei țări

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor raportul orizontal referitor la recomandările specifice
fiecărei țări pentru anul 2019, elaborat de președinție.

Raport orizontal referitor la recomandările specifice fiecărei țări

I. Introducere

Raportul reunește principalele aspecte ale notei orizontale privind aspectele legate de ocuparea forței de muncă și politica socială ale recomandărilor specifice fiecărei țări¹, care constituie o bază pentru dezbaterile de orientare desfășurate în cadrul Consiliului Ocuparea Forței de Muncă, Politică Socială, Sănătate și Consumatori (EPSCO) din 13 iunie 2019, și ale notei orizontale privind aspectele de politică economică și financiară din recomandările specifice fiecărei țări², care constituie baza dezbaterii de orientare din cadrul Consiliului Afaceri Economice și Financiare (ECOFIN) din 14 iunie 2019. Notele orizontale au fost pregătite de comitetele relevante (Comitetul pentru politică economică, Comitetul economic și financiar, Comitetul pentru ocuparea forței de muncă și Comitetul pentru protecție socială) și au fost aprobate de delegații.

Raportul include, de asemenea, punctele esențiale evidențiate de miniștri în cursul celor două dezbateri EPSCO și ECOFIN. Consiliul Afaceri Generale (CAG) din 18 iunie 2019 va aproba raportul și îl va transmite Consiliului European. Comitetele își vor continua lucrările privind recomandările specifice fiecărei țări. În final, EPSCO va aproba recomandările specifice fiecărei țări la 8 iulie, iar ECOFIN le va adopta la 9 iulie.

Această abordare excepțională, care se abate de la practica consacrată a semestrului european, a fost propusă de președinție în contextul publicării cu întârziere a recomandărilor specifice fiecărei țări (5 iunie 2019) și a necesității de a oferi o contribuție semnificativă la discuțiile din cadrul Consiliului European din 20-21 iunie. Fără a crea un precedent, această abordare a fost convenită de CAG la 19 martie 2019³.

¹ Doc. 9879/18.

² Doc. 9956/19.

³ Doc. 12451/2/18.

II. Propunerile Comisiei Europene privind recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019

Se preconizează că economia Europei va continua să crească în acest an și anul viitor, deși într-un ritm mai lent. În timp ce investițiile private au revenit la nivelul de dinainte de criză și se estimează că vor continua să crească, dar într-un ritm mai lent, investițiile publice rămân sub nivelul de dinainte de criză. Ocuparea forței de muncă a atins cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată, deși există diferențe considerabile de la o țară la alta. Nivelul total al datoriei publice a scăzut, rămânând totuși cu mult peste nivelul înregistrat înainte de criză.

Comisia indică faptul că în prezent are loc o corecție a dezechilibrelor macroeconomice, dar că sunt necesare măsuri de politică suplimentare. Deși au fost corectate deficite externe mari, în anumite țări persistă excedente mari de cont curent în pofida faptului că există unele semnale modeste care indică o oarecare ajustare. Comisia este de părere că statele membre cu deficite de cont curent sau cu datorii externe ridicate trebuie să sprijine îmbunătățirea competitivității, în timp ce statele membre cu excedente mari de cont curent ar trebui să consolideze condițiile de creștere a salariilor și de investiții.

După opt ani de semestru european, punerea în aplicare a reformelor este în continuare inegală. Comisia indică faptul că peste două treimi din recomandările specifice fiecărei țări emise până în 2018 au înregistrat cel puțin „unele progrese” în ceea ce privește punerea lor în aplicare. Progresele anuale înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări din 2018 sunt mai mici decât cele din alți ani. Având în vedere provocările economice și sociale rămase și riscurile de evoluție negativă ale perspectivelor economice, o prioritizare și o punere în aplicare mai riguroasă a reformelor sunt esențiale pentru a stimula reziliența economiilor UE, pentru a consolida creșterea durabilă și echilibrată, pentru a combate dezechilibrele macroeconomice și pentru a asigura o convergență economică și socială susținută.

Propunerile Comisiei de recomandări specifice fiecărei țări pentru 2019 încurajează statele membre să își sporească potențialul de creștere prin modernizarea economiilor și consolidarea în continuare a rezilienței. Propunerile promovează din nou triunghiul etic format din (i) stimularea investițiilor, (ii) realizarea de reforme eficiente care să promoveze o creștere durabilă și favorabilă incluziunii și (iii) politici fiscale solide. Comisia subliniază necesitatea unei mai mari dinamici a reformelor și a prioritizării reformelor care vizează o creștere durabilă și favorabilă incluziunii. Aceasta include creșterea impactului și a amplitudinii inovării și asigurarea calității și a relevanței competențelor pentru piața forței de muncă. Stimularea incluziunii sociale și a protecției sociale, protejarea și promovarea investițiilor și creșterea calității finanțelor publice sunt esențiale pentru a facilita impactul unei creșteri mai lente asupra ocupării forței de muncă și a inegalității.

Propunerile de recomandări specifice fiecărei țări pun un accent deosebit în acest an pe facilitarea investițiilor. Toate statele membre au primit un proiect de recomandare privind investițiile.

Consiliul a recunoscut deja că investițiile sunt esențiale pentru îndeplinirea obiectivului UE privind o economie circulară, cu emisii scăzute de dioxid de carbon⁴ și a repetat faptul că ar trebui să se acorde prioritate unor reforme structurale suplimentare pentru eliminarea blocajelor care împiedică investițiile, sporirea potențialului de creștere, îmbunătățirea în continuare a mediului instituțional și de afaceri și consolidarea eficienței administrative, precum și a calității cadrului de reglementare⁵.

Finanțele publice și fiscalitatea: Recomandările propuse solicită reconstruirea rezervelor bugetare în statele membre cu niveluri ridicate ale datoriei publice și sporirea investițiilor publice în acele state membre în care este disponibilă o marjă de manevră bugetară și în care nivelurile investițiilor sunt considerate a fi scăzute. Impactul îmbătrânirii populației generează provocări în materie de sustenabilitate și de adecvare, care necesită reforme ale sistemelor de pensii și de sănătate, astfel cum se propune în recomandările specifice fiecărei țări pentru o serie de state membre.

⁴ Doc. 5601/19.

⁵ Doc. 9021/19.

Piața forței de muncă, educație și politici sociale: În timp ce condițiile de pe piața forței de muncă continuă să se îmbunătățească, există încă diferențe considerabile între țări, regiuni și categorii de populație, unele state membre confruntându-se cu o penurie de forță de muncă, în timp ce altele sunt încă afectate de rate ridicate ale șomajului. Creșterea salariilor are loc cu viteze diferențiate, în timp ce evoluțiile reale ale salariilor pentru zona euro în ansamblu rămân moderate. Recomandările specifice fiecărei țări promovează investițiile specifice pentru consolidarea eficacității politicilor active în domeniul pieței forței de muncă. În paralel, se recomandă ca unele state membre să abordeze ponderea ridicată a lucrătorilor cu contracte temporare sau cu contracte de muncă atipice, inclusiv prin promovarea tranziției către locuri de muncă pe durată nedeterminată. Disparitățile de gen persistă, adesea din cauza lipsei de servicii accesibile de îngrijire a copiilor și de îngrijire pe termen lung, după cum s-a subliniat într-o serie de recomandări.

Propunerile de recomandări specifice fiecărei țări promovează consolidarea sistemelor de educație și formare în multe state membre, inclusiv prin îmbunătățirea relevanței dezvoltării competențelor pentru piața forței de muncă, prin promovarea învățării în rândul adulților și prin creșterea capacității de educație și formare profesională. Sunt necesare eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea calității și a caracterului incluziv al sistemelor de educație și formare.

Sărăcia este în scădere, dar rămâne ridicată în unele state membre, inclusiv sărăcia persoanelor încadrate în muncă. În plus, unele grupuri vulnerabile, cum ar fi copiii, persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și persoanele provenite dintr-un context de migrație, se confruntă cu provocări persistente. Multe recomandări specifice fiecărei țări sunt propuse pentru a îmbunătăți gradul de acoperire, caracterul adecvat sau eficacitatea sistemelor de protecție socială, inclusiv sisteme de venit minim mai eficace, și pentru a promova accesul la servicii sociale de calitate și integrate. Recomandările de a spori caracterul adecvat și sustenabilitatea sistemelor de pensii, precum și de a asigura accesibilitatea, inclusiv din punct de vedere financiar, precum și calitatea unor sisteme de sănătate sustenabile pentru toți, ocupă un loc important în recomandările specifice fiecărei țări din 2019.

Investiții, politici de competitivitate și (un) mediu de afaceri îmbunătățit pentru a genera o productivitate mai mare: Recomandările specifice fiecărei țări pun un accent suplimentar pe investiții, cu intenția de a delimita prioritățile de investiții cu randament macroeconomic ridicat și de a ține seama de disparitățile regionale și teritoriale. Comisia promovează, de asemenea, posibilitatea ca fondurile UE să fie utilizate pentru a contribui la acoperirea nevoilor de investiții identificate în propunerile de recomandări specifice fiecărei țări. Propunând o legătură politică mai puternică între semestrul european și finanțarea UE pentru perioada 2021-2027, exercițiul de programare al următoarelor fonduri de coeziune este esențial. Recent, a început dialogul cu autoritățile naționale, iar Comisia subliniază că propunerile de recomandări specifice fiecărei țări oferă un cadru analitic pentru a contribui la programarea fondurilor UE.

Alte priorități de reformă structurală evidențiate de Comisie includ consolidarea stabilității financiare și reducerea creditelor neperformante, eliminarea blocajelor din domeniul ofertei de locuințe, abordarea reglementărilor sectoriale și reducerea sarcinii administrative.

*

Consiliul a invitat statele membre să profite de climatul economic relativ favorabil pentru a impulsiona aplicarea reformelor structurale în scopul de a consolida creșterea durabilă și echilibrată, de a combate dezechilibrele macroeconomice și de a realiza o convergență economică și socială susținută⁶.

Delegațiile și-au exprimat deja sprijinul pentru analiza Comisiei privind provocările socioeconomice cu care se confruntă Europa și sunt, în general, de acord că niște măsuri de politică concrete ar răspunde acestor provocări. Delegațiile iau act de orientările de politică din proiectele de recomandări specifice fiecărei țări.

⁶ Doc. 5601/19.

III. Investiții, piețe financiare și priorități în materie de politică bugetară în toate statele membre ale UE

Delegațiile salută, în general, accentul pus pe nevoile de investiții și de reformă. Există o serie de blocaje care împiedică investițiile, de la dificultatea de a găsi competențele adecvate până la obstacolele din mediul de afaceri, precum reglementările sectoriale specifice, cadrele de insolvență ineficace etc. Prin urmare, ar trebui să se profite de oportunitatea oferită de perioada actuală de creștere economică pentru promovarea investițiilor, printre altele în modernizarea și în tranziția către neutralitatea climatică a industriei, a transporturilor și a sistemelor energetice din Europa, în educație, în formare și în competențe. Pentru o serie de state membre, finanțarea europeană poate juca un rol important în ceea ce privește abordarea nevoilor de investiții. Propunerile de recomandări specifice fiecărei țări furnizează orientări menite să contribuie la programarea fondurilor UE pentru perioada 2021-2027, subliniind, în același timp, nevoia de a păstra o flexibilitate suficientă care să le permită statelor membre să adapteze finanțarea la particularitățile fiecărei țări.

Piețele financiare: Deși robustețea sectorului financiar a crescut după criză, există în continuare vulnerabilități care trebuie abordate. În special, este necesar să se consolideze în continuare punerea în aplicare și supravegherea cadrului de combatere a spălării banilor.

Consolidarea sustenabilității fiscale: Îmbunătățirea calității și a structurii finanțelor publice este, de asemenea, un element important al politicii bugetare a statelor membre. Propunerile Comisiei de recomandări specifice fiecărei țări stabilesc un efort de ajustare fiscală necesar care este în concordanță cu Pactul de stabilitate și de creștere pentru statele membre care nu și-au atins încă obiectivul bugetar pe termen mediu. Pentru statele membre care dispun de o marjă de manevră bugetară adecvată și se confruntă cu niveluri scăzute de investiții, Comisia recomandă sporirea investițiilor publice pentru a sprijini creșterea și a facilita refacerea echilibrului economic.

IV. Semestrul european și politicile de ocupare a forței de muncă și politicile sociale – învățăminte din trecut și calea de urmat

Statele membre sunt, în general, de acord că procesul semestrului european este un instrument util, în special pentru coordonarea politicilor și învățarea reciprocă, precum și o orientare adecvată pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020. În ultimii ani, dimensiunea socială a procesului semestrului european a devenit mai relevantă și ar trebui consolidată în continuare, întrucât aspectele sociale și economice sunt interconectate. Având în vedere că impactul social al reformelor este esențial pentru realizarea unei creșteri reale, unele state membre au menționat nevoia de a asigura o monitorizare mai relevantă în cadrul semestrului european, pe baza unui proces actualizat și de a acorda mai mult timp pentru punerea în aplicare și evaluarea reformelor sociale și în domeniul ocupării forței de muncă.

În cadrul ciclului de supraveghere multilaterală 2018-2019, este imperios necesar ca statele membre să își reînnoiască și să își accelereze eforturile de reformă, având ca obiectiv o convergență socială ascendentă și creșterea rezilienței economice. Fondurile structurale europene ar trebui utilizate în mod eficient pentru a sprijini eforturile statelor membre de punere în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări, iar majoritatea statelor membre salută o legătură mai puternică între utilizarea fondurilor europene și semestrul european. În plus, continuarea integrării pilonului european al drepturilor sociale în ciclul semestrului european ar trebui să funcționeze în acest cadru ca o busolă menită să orienteze eforturile mai ample desfășurate în contextul semestrului european, pentru construirea unui model de creștere mai incluziv și mai durabil prin îmbunătățirea competitivității Europei și prin transformarea ei într-un loc mai bun pentru realizarea de investiții, crearea de locuri de muncă și promovarea coeziunii sociale, cu respectarea competențelor și a particularităților naționale.

Delegațiile sunt de acord că înglobarea grupurilor mai îndepărtate de piața forței de muncă și a celor care au cea mai mare nevoie de sprijin și concentrarea pe realizarea de investiții continue în educația de calitate, în formarea profesională și în programe de perfecționare și recalificare profesională ar promova participarea și incluziunea pe piața forței de muncă și în societate și ar face posibilă adaptarea la o lume a muncii în schimbare, sprijinind, în același timp, competitivitatea și reziliența economiilor Europei și ale statelor membre. Inegalitățile tot mai adânci, sărăcia persoanelor încadrate în muncă, șomajul de lungă durată și șomajul în rândul tinerilor, îmbătrânirea populației, precum și necesitatea asigurării echității între generații reprezintă adesea provocări similare, deși în grade diferite, de la un stat membru la altul.

Accesul la protecție socială și la servicii sociale ar trebui să constituie un drept la îndemâna tuturor, menținându-se în același timp stimulentele pentru cei care pot să muncească. Pentru a asigura bunăstarea tuturor europenilor și pentru a face față presiunii demografice, sunt necesare sisteme de pensii adecvate și sustenabile, sisteme de educație și formare de calitate și incluzive, precum și investiții în sisteme de îngrijire a copiilor, de sănătate și de îngrijire pe termen lung, care să garanteze accesul rapid la aceste servicii, împreună cu locuri de muncă de calitate. Măsurile centrate pe dimensiunea umană, precis orientate și personalizate, care abordează nevoile sociale, de educație și de ocupare a forței de muncă sunt considerate a fi cele mai bune instrumente în vederea îndeplinirii obiectivelor de mai sus.

În cele din urmă, pentru a asigura o asumare sporită a procesului semestrului european de către statele membre, este esențial să se intensifice dialogul dintre acestea și Comisia Europeană în toate etapele semestrului. În același timp, este esențială implicarea reală a partenerilor sociali și a tuturor părților interesate relevante. Partenerii sociali ar trebui să participe activ la identificarea și punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări, ceea ce va contribui la asigurarea eficacității reformelor. Nu în ultimul rând, procesul semestrului european ar trebui să adopte o abordare holistică, prin integrarea nu numai a politicilor și a reformelor economice și sociale, ci și a altor domenii de politică relevante, în special educația, egalitatea de gen, locuințele la prețuri accesibile și schimbările climatice.